

5775

Torah from Around the World

Rabbi Nechoenja, de zoon van HaKana, zegt: Ieder die het juk van Wijsheid op zich neemt, zal geen last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen. Maar ieder die het juk van Wijsheid afwerpt, zal last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen.

[Pirke Awot V:5. Uit: Spreuken over de Fundamenten, uitgave Amphora Books]

Sjabbat 20 juni 2015 / 3 Tammoez 5775, Korach, Bemidbar/Numeri 16:1 - 19:1
Tanach, blz. 300 - 307
Haftara: Jechezlel 37:15 - 28
Tanach, blz. 1115 - 1116

Commentaar: rabbijn Judith Levitt is Hoofd Onderwijs bij de Westminster Synagoge, Londen.

Vertaler: Benjamin Cohen

[Oorspronkelijke Engelse versie](#)

De keuze voor vrijheid

De Tora beschrijft niet één, niet twee, maar meerdere groepen rebellen die openlijk in opstand komen tegen Mosjé's leiderschap en Gods heerschappij. Ze worden aangevoerd door Korach en zijn familie, twee andere mannen genaamd Dan en Aviram en een groep van veertig stamoudsten. Het lijkt alsof dit één grote opstand was, geleid door meerdere personen, maar de Tora verwijst naar meerdere opstanden die op verschillende tijden plaatsvonden en om verschillende redenen. De Tora brengt ze samen in deze sidra. God zegt tegen Mosjé en Aharon dat de Israëlieten te gronde gericht zullen worden. Echter, zij smeken God de gemeenschap te sparen en alleen de verantwoordelijken te vernietigen.

Rebellie en onenigheid zijn echter natuurlijk en redelijk binnen een eerlijke en rechtvaardige samenleving. Het kiezen en uitdagen van een leider en het bevragen van zijn autoriteit zijn essentieel voor het verzekeren van de rechten van het individu en om de opkomst van

dictators en totalitaire regimes te voorkomen. De volgende passage uit Pirké Awot toont aan dat niet alle onenigheid inherent slecht is - die tussen Hillel en Sjamai in de Misjna ging over ethisch en ritueel gedrag: „Als er onenigheid is omwille van de hemel dan zal die leiden tot een resultaat. Als de onenigheid niet omwille van de hemel is, dan leidt het niet tot een resultaat. Wat is onenigheid omwille van de hemel? Die tussen Hillel en Sjamai. Wat is onenigheid die niet omwille van de hemel is? Die van Korach en zijn groep.' (Pirké Awot 5:20).

De implicatie is echter dat Korachs klachten voortkwamen uit zelfbelang en niet uit zijn schijnbare zoektocht naar het heilige. Nechama Leibowitz zegt dat Korach en zijn aanhangers: „eenvoudigweg een bende ontevreden zijn, elk met persoonlijke grieven tegen de autoriteit, voortgedreven door individuele trots en ambitie, verenigd om Mosjé en Aaron opzij te zetten, om zo hun eigen wensen te vervullen (...) ze ruzieden onderling terwijl ieder zijn zelfzuchtige ambitie nastreefde.” (Studies in Bamidbar)

Dus het probleem met de rebellie van Korach en zijn aanhangers is niet zozeer het feit dat ze het leiderschap uitdaagden, maar eerder hun beweegredenen daarvoor. Martin Buber suggereert zelfs dat de kern van het conflict tussen Mosjé en Korach over keuze en vrijheid ging. Maar Buber zegt dat het Mosjé is die vecht voor de vrijheid van elke Israëliet die zich in zijn aanwezigheid bevindt, opdat zij vervolgens hun eigen pad kunnen kiezen.

„Zowel Mosjé als Korach wilden dat het volk (...) het heilige volk was. Maar voor Mosjé was dit het doel. Om het te bereiken zou generatie na generatie keer op keer moeten kiezen tussen de weg van God en de foute paden van hun eigen hart; tussen leven en dood (...) Voor Korach was het volk (...) al heilig (...) dus waarom zou er nog de noodzaak van een keuze zijn? Hun onenigheid ging over twee benaderingen van geloof en van leven" (Martin Buber, 'Moses: The Revelation and the Covenant').

Door Korach te straffen wordt het volk niet beperkt in zijn keuze voor de vrijheid. Integendeel: juist haar vrijheid en die van toekomstige generaties wordt zeker gesteld.